

מסורת הש"ס

(א) וצ"מ כה: (ג) פסחים קד"א (נלקמן נכ:), (ד) לעיל מב. (ותוסף: ספ"ז פ"ט), (ה) גבסה רש"ע, (ו) וע"ע מוס' סנהדרין סד. ד"ה מרקוליס ותוס' צ"מ כה: ד"ה כאבני, (ז) וע"פ מוס' שבת קמט. ד"ה דיוקני, (ח) (נלקמן נא:).

תורה אור השלם

- וַיִּצְמְדוּ לִבְעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זָבָדִי מִתַּמִּים: תהלים קו כח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה במקורבות מאד כגון בלמה: (ב) ד"ה מרוחקות כלומר בתוך ארבע אמות: (ג) ד"ה כעין פנים כעין זנחים: (ד) תוספות ד"ה במקורבות וכו' קרי ליה ופלוגמיהו וכו' שנתמה הסברה כל קי: (ה) בא"ד אפי' מאחקות אסורות ועוד כיון: (ו) בא"ד ועוד דמשמע אף לפי התקנה. יצ"ו ותימה דהך קושא גס לפיכושם קשאו וגרי' לתקן הא דמתלי' תוס' בסמוך (ומה מקום לקושא וזו להקשות אפרשי': (ז) בא"ד א"כ הגובה בקרוב למרקוליס ממש דהא וכבר נעבדו אונן האבנים כשנפלות א"כ וכו' כאלו לא היה גובה שמיין שנעבדו האבנים מה מוקן לכן וכו' דה"ק במקורבות מוך ד' יצ"פ דלמסקנה היא מקורבות ומרחקות לעיל ארי וארי מוך ד' (ונבליטא) גובה מקורבות קרי ליה וד"ה אסורות) והכל לאיכא גובה מרחקות קרי ליה ופלגי: (ח) בא"ד כ' אס מעט דכשהם: (ט) בא"ד ונעיל מ"ד רבי מקורבות: (י) בא"ד אע"ג דאין נראות עמו אסורות אצל: (יא) ד"ה בעין וכו' ח"ל בעין זכיה:

מוסף רש"י

ש"י לטעמו קודם גטל ממנה עצים. מן האשירה (לעיל סח). חדש יוחץ. שהי נעשה והחוק מלסורי האלה (סח). ישן. שכבר החוק ואין היסוק לחקו אלה לאפיה יוצג. שלג איפו צהקס זה וממא שלג נהיה (סח). אפה בו את הפת. זה נחמד שגטנו וחור והסוקו בעני היתר, בין ישן צהקס של עז איסור. היו ליה בתריויהו זה חה גורם. שפת נגאפית בו נחמד צהקס שזי בלה ע"י גורם דליסור שנתחוק כהן המטור מרשאותו וגורם היתה דהאי היסק (סח). יולידך הגואר לים המלח. הפת אסוריה ל"א עד יולד הוי דמי עלים דליסור לים

המלה (שש). וכע"ז פסחים כו.). ששיפה עבודת כוכבים לצריכה. שלדך לפשאר להסיק כשפאיה (לעיל סב.). ושפאיה מותרין. דהא בטלה עובד כוכבים כיון ששיפה לצרכו (סח). לצריכה. ליפוחה (סח). ורשואיה מותרין.

דמחקר זיקק לכו ולא פלה לכו (סח). וישראל ששיפה עבודת כוכבים. של עכו"ם. דאי של ישראל אפילו שיפה נמי עכו"ם היא ושפאיה אסורין, דעבודת כוכבים לשראל לאו בת בטולי היא (סח). הדרין עלך כל הצלמים

אבני בית קוליס. מרקוליס, והיא שם ע"ז (ב"ם כה). אחת מכאן ואחת מכאן. והשלשית פלה על זא וחלה על זא (סח). מן המרקוליס. יס עכו"ם שעובדין לגל של אבנים וקורין לה מרקוליס והכל זורק לה אפן והיא עבודתה (לעיל מב.).

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

במקורבות. (א) כגון בלמה וחצי אמה: **מרוחקות.** (ב) בלרבע

אמות דודאי לאו מיניה נפול: **עושין מרקוליס קטן.** כלומר דרכן לעשות כן: **נראות עמו.** מקורבות מאד: **שאין נראות עמו מוסרו.**

ללאו מיניה נפול: **אבנים שנשרו.** היינו צידוע: **נראות עמו.** אחתי

במקורבות נמי דאיכא למימר מיניה נפל ד"ה אסורות כי פליגי במרוחקות והא בצד מרקוליס קתני מאי בצד בצד ארבע אמות ידידה רבי ישמעאל סבר עושין מרקוליס קטן בצד מרקוליס גדול שלש דרמיון למרקוליס אסורות שתיים מותרות רבנן סברי אין עושין מרקוליס קטן בצד מרקוליס גדול לא שנא שלש ולא שנא שתיים נראות עמו אסורות שאין נראות עמו מותרות: אמר מר בירדע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות ורמינהי אבנים שנשרו מן המרקוליס נראות עמו אסורות שאין נראות עמו מותרות ור' ישמעאל אומר שלא תימא שנשרו אלא אימא שנמצאו וסבר ר' ישמעאל שתיים מותרות והתניא ר' ישמעאל אומר שתיים בתפיסה לו אסורות שלש אפילו מרוחקות אסורות אמר רבא לא קשיא כאן בתפיסה אחת כאן בשתי תפיסות ור"ד דאיכא גובהה ביני וביני ומרקוליס כה"ג מי הוי והא תניא א‏^(א) אלו הן אבני בית קולים אחת מכאן ואחת מכאן ואחת על גביהן אמר רבא כי תניא ההיא בעיקר מרקוליס בי ינאי מלכא חרוב אתו עובדי כוכבים אוקימו ביה מרקוליס אתו עובדי כוכבים אחריני דלא פלחי למרקוליס שקליגהו וחיפו בהן דרכים וסמרטאות איכא רבנן דפרשי ואיכא רבנן דלא פריש א"ר יוחנן בנן של קדושים מהלך עליהן ואנן נפרוש מהן ב‏^(ב) מאן גיהו בנן של קדושים רבי מנחם ברבי סימאי ואבאי קרו ליה בנן של קדושים דאפי' בצורתא דוואא לא מוסיכתל מ"ט דמאן דפריש סבר לה כי הא דאמר ג‏^(ג) רב גידל א"ר חייא בר יוסף א"ר מנין לתקרובת עבודת כוכבים שאין לה במילה עולמית שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת אין לו במילה לעולם אף תקרובת עבודת כוכבים א"ין לה במילה לעולם ומאן דלא פריש אמר בעינא בעין פנים וליכא אמר רב יוסף בר אבא איקלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייתי מתניתא בדיה ד‏^(ד) עובד כוכבים שהביא אבנים מן המרקוליס וחיה בהן דרכים ומרטיאות מותרות

בר יוסף א"ר מנין לתקרובת עבודת כוכבים שאין לה במילה עולמית שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת אין לו במילה לעולם אף תקרובת עבודת כוכבים א"ין לה במילה לעולם ומאן דלא פריש אמר בעינא בעין פנים וליכא אמר רב יוסף בר אבא איקלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייתי מתניתא בדיה ד‏^(ד) עובד כוכבים שהביא אבנים מן המרקוליס וחיה בהן דרכים ומרטיאות

קאמר רבי ישמעאל דאפילו שמים אסורות דא"ל מרקוליס קטן הס כיון שהס בתוך ד' אמות ודוקא שמים אצל אחת מותרת דבאין נראות מיירי ואחת מרקוליס לא עבדי והא דקאמר לעיל לר' ישמעאל צ' מותרין מיירי צב' תפיסות כגון דליכא גובהה וכיון דליכא גובהה אין לאסור צ' דלא שכיחי לעשות מרקוליס קטן בצד גדול היכא דליכא גובהה צינמים אצל שלג אסורות אפילו איכא גובהה דכיון שהן זו בצד זו מוכחא מילתא דמרקוליס עבדינהו ורבנן סברי ל"ש תפיסה אחת ל"ש שמי תפיסות ל"ש שנים ל"ש שלג נראות אסורות אינן נראות מותרות דאין עושין מרקוליס קטן בצד מרקוליס גדול ולעיל ס"ד ה‏^(ה) כן במקורבות הרבה שנראות עמו כ"ע לא פליגי דאסורות ואפילו אחת כי פליגי במרוחקות פירוש שאין נראות קס"ד במרוחקות הרבה קאמר יותר מארבע אמות ופריך והא בצד מרקוליס קתני ומסיק בצד ד' אמות קמיפלגי דר' ישמעאל סבר משום דמוכחא מילתא דהוא מרקוליס דעושין קטן בצד גדול אע"ג דאין נראות עמו (י) אצל שמים לא כיון דליכא גובהה כדמסיק אצל שלג אע"ג דליכא גובהה עושין דוקא תוך ד' אמות כדתני בצד מרקוליס והא דתני בצרייתא שלג אפי' מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשציל הגובהה מרוחקות קרי להו: **וּסְבָר ר' ישמעאל שתיים מותרות.** פי' בתוך ארבע אמות ונראה לי דה"ה דהוא מני לאקשוי וסבר ר' ישמעאל ג' מוך לד' מותרות ולפי המסקנא ניחא דדוק: **אֲבָנֵי בֵּית קוֹדִשִׁים.** הקשה ר"ת היאך מוכיחין שמה כיון שאינה כתובה בתורה דבפרק ד' מיתות (סנהדרין דף סג:) משמע דעבר אושס אלהים אחרים לא תזכירו ואור"ט דקילוס לשון שנה שמה ותכמים כנו אותה קולים לשון לעג וקלם (תהלים מד פסוק יד) וחזו מרקוליס חילוף קילוס לשון מר דשחוטא פרק גיד הנשה (חולין דף זד.) מר דכנתא (בכורות ד' ג.) : ^א : ^ב : ^ג : ^ד : ^ה : ^ו : ^ז : ^ח : ^ט : ^י : ^{יא} : ^{יב} : ^{יג} : ^{יד} : ^{טו} : ^{טז} : ^{יז} : ^{יח} : ^{יט} : ^כ : ^{כא} : ^{כב} : ^{כג} : ^{כד} : ^{כה} : ^{כו} : ^{כז} : ^{כח} : ^{כט} : ^ל : ^{לא} : ^{לב} : ^{לג} : ^{לד} : ^{לה} : ^{לו} : ^{לז} : ^{לח} : ^{לט} : ^מ : ^{מא} : ^{מב} : ^{מג} : ^{מד} : ^{מה} : ^{מו} : ^{מז} : ^{מח} : ^{מט} : ^{נא} : ^{נב} : ^{נג} : ^{נד} : ^{נה} : ^{נו} : ^{נז} : ^{נח} : ^{נט} : ^{סא} : ^{סב} : ^{סג} : ^{סד} : ^{סה} : ^{סז} : ^{סח} : ^{סט} : ^{סא} : ^{סב} : ^{סג} : ^{סד} : ^{סה} :